

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. II. Quæstationes Mendicantium quæ prohiberi possint ab Ordinarijs?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

plenè tribuebant, vel intellectus priuilegiorum præscriptione prorogatus est. *iuxta d. §. quod si tales. c. cum olim. 14. X. de priuil.*

Sic monasterio A. à Martino I. concessum est priuilegium, quo vetatur Episcopus cathedram ibi collocare, aliæque plura agere, quæ supra expressa sunt: Paschalis II. dicit Martinum priuilegium libertatis contulisse: & nos, inquit, *sub tutela apostolica Sedis omnino liberum in gremio S. Romanae ecclesie excipimus.* vltima verba obscura sunt, an huiusmodi gremium faciat speciales filios, an subiectos, sed illa verba; *omnino liberum*, clariùs pro exemptione faciunt. *d. c. si papa.* dum verbum omnino significat absolutè, simpliciter, indistinctè. *Tuscus. V. Dicitio omnino. concl. 322.* vt libertas significari videatur quoad vtramque legem: diocesanam non tantum; sed & iurisdictionis. *vt in d. c. cum olim. X. de priuil.*

In Constituto, vt vocant D. Gregorij, quod refert Baron. in *Annalib. eccl. ad an. 601. ex actis Concilij*, & vbi vetantur inter cætera Episcopi cathedram collocare &c. *ad fin. Vniuersi*, Patres inquit, *respondere*; libertati monachorum congaudemus; & que nunc de his statuit *beatitudo vestra*, firmamus. ecce verbum libertatis: sed non vtrique plenæ; sed quoad hæc tantum quæ pertinent ad legem diocesanam. nam iurisdictioni detractum noluit Greg. *d. c. peruenit. c. 1. X. de stat. monach.* quod eiusdem Greg. 1. esse ibi asseritur *in Corpore iussu Greg. XIII. edito.* vbi hæc verba; *ne præter diligentiam disciplinæ, aliquid molestiæ monasterio inferatur.* disciplina ad iurisdictionem; alia ad legem diocesanam, quietemque pertinent: de quibus *in c. pro utilitate. 16. q. 1. in nullo diocesana lege ab Episcopis contingantur monasteria aliàs subdita. c. cum Vener. X. de relig. dom. & que supra citauimus.* quare & praxis, vt diximus, Bene-

dictinos in vim d. Constituti non agnouit exemptos: & perperam D. Bernardus inuectus fuisse *d. c. 8. & seqq. in exemptiones.* si eas D. Gregorius iam olim principio Ordinis tribuisset; quem & ipse sub reformatione profitebatur. tamen si aliqui ex eo Constituto arguant omnes monachos fuisse exemptos, sed vsu receptum illud non fuisse. quod nullam habet verisimilitudinem, cum Concilium vniuersos Patres dicat & congauios fuisse, & illud firmasse: & D. Bernardi inuectiua, vt rem nouam, oppugnat exemptionem; illiusque ratio, & dicendi modus tam est vehemens, quod cum reuerentia D. Gregorij non satis constitisset.

RESPONSVM. II.

Quæstiones Mendicantium quæ prohiberi possint ab Ordinarijs.

ADuersus prauos quætores diuersa Concilia providere voluerunt. *c. cum ex eo. X. de penit. & remis. c. abustonibus. ead. in clem.* sed malum remedia superauit. Concilium Trid. *s. 21. c. 9. s. 25. decreto de indulgent.* securiam mibi ad radicem, illos penitus abolendo. sed decretum huiusmodi non spectat ad Ordines mendicantes, qui, ne iuxta institutum suum mendicent, prohiberi non possunt. *Barbof. in Collect. DD. ad Conc. Trid. d. c. 9. post Eman. Sanchez, Rodrig.* ideoque nec prohibuit Concilium Trid. mendicitatem; sed concessit quidem Mendicantibus, quibusdam exceptis, *s. 25. de regular. c. 3.* vt bona immobilia possidere eis liceat. vbi paulò ante *c. 1. præcepit*, vt omnes ad Regulam, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant. quare nec tenentur petere licentiam mendicandi ab

Ordinarijs locorum: quippe iure concessam: quæque tacite admissa sit per erectionem monasterij; vt respondisse S. Congregationem ex *Aldan.* refert Barbofa in *Collect.*

DD. ad Conc. Trid. d. c. 9. n. 6. vide que diximus in Consult. can. de priuil. conf. 5. quod si porro extra

2. Extra dicecesim tam exhibent superiorum licentiam.

3. Seu vbi nõ solent medicare, nec olim permissi sunt.

4. Nisi vitia quæstorum exercent.

5. Qui puniuntur non obstantibus priuilegijs.

locum monasterij eleemosinas quarant, nec ab Ordinario impediri possunt, sed tantum exhibere debent literas licentię suorum Superiorum. *Barbos. ibid. n. 5. post plures, & nominatim Plasct. in Prax. part. 2. c. 3. n. 47.* vbi is citat declarationem interpretu: aitque licentiam exigendã ad eleemosinas petendas pro monasterio extra dicecesim sito. bullam Pij V. per Greg. XIII. reuocatam esse ad terminos iuris communis ait Zerola. in *Prax. v. quæstores.* eoque, extra quam admitti sint, opus habere licentia, seu apostolica, seu dicecesani: *iuxta d. clem. abusioib.* cuius formam refert Barbofa *vbi sup. n. 2.* & conditiones Zerola *vbi sup.* & conuenit cum d. c. cum ex co. d. clem. abusioib. ideoque si Mendicantes vitia exercent quæstorum, Ordinarij possunt obistere. & quidem si scandala disseminentur in populum per prædicatores, à Conc. *Trid. ses. 5. c. 2.* committitur, vt prædicationem interdiciant. sed & Const. Greg. XV. *incip. inscrutabili. Non. feb. 1622.* vltius puniendi tribuit auctoritatem, sed & d. clem. *abusio. nib. 5. fin.* Ordinarijs facit facultatem quæstores delinquentes, nõ obstantibus priuilegijs puniendi, sed cum d. clem. agat de quæstoribus propriè dictis, non mendicantibus ex instituto pro sua sustentatione; non videtur poenalis dispositio extra proprium casum extendenda. ideoque extra casum prohibita prædicationis, potius esse locus decreto Concilij *Trid. s. 15. de regular. c. 14.* vt regularis, qui extra monasterium scandalosè deliquerit, nisi à suo superiore seuerè punitus fuerit, intra tempus ab

Episcopo præfigendũ, ab ipso puniri possit. *d. const. inscrut. nisi eiusmodi mendicatio fuerit, vt quæstorum nomen tribuere ei possit; nam tunc locus erit d. 5. fin.*

Cum itaque duo conuentus Mendicantium in oppido T. ritè essent admissi; iuxta Clementis VIII. constitutionem *inc. quodiam 23. Iulij 1603. de qua egimus in Iur. pont. nou. anal. de regular. n. 35.* & iam ante aliorum Ordinum Mendicantes alibi monasterium habentes, ibi stationarias conciones, & quæstuationes annuas habere soliti essent, ijque oppido isti nimis fierent graues, prouiso iam de duobus Mendicantiu conuentibus ibidem habitantibus, & in populo spiritalia seminantibus, quos equum est metere temporalia; ad requisitionem populi Ordinarius ve-

6. Vt quæstuationes stationarias impediri possint.

tuit, ne aliqui exteri conciones, & quæstuationes impofterum ibidem haberent: constitutio quidè Clementis admissiones nouorum conuentuum fieri iubet, sine præiudicio anteriorum; sed *illo in loco, inquit, prius existentium.* ideoque quod istius oppidi ciues, cum omnibus non sufficiant, temporalia sua communicent operarijs in sua vinea laborantibus, iustum æquumque est: ne autem exteri domesticorum præmia auferant; aut populum iniuste grauent; reatè Ordinarius quæstuationes externis interdicit: stationariasque conciones, ob id olim admissas sine obligatione perpetuandi. vt diximus *sup. de paroch. resp. 4. &* si cum scandalo pergant, ritè apud illorum superiorem instare potest, vt seuerè corrigantur: idque nisi præstitum fuerit, ipse Ordinarius punire potest, extortasque eleemosinas conuentibus illic laborantibus attribuire. *arg. d. c. 9. vers. quibus etiam eleemosinas. c. videntes. 12. q. 1. c. precepimus. ibid. c. nullis omnino. 17. q. 7. c. Episcopus. 12. q. 2. &* si in prædicatione excefferint, seu medicatio in quæstuatione, de qua in d. clem.

abus. incidere, ipse etiam via regia punire, ut diximus. Secundum hæc quæ diximus, Ordo S. Trinitatis Redemptionis captiuorum habet priuilegium à Clemente VII. quo declarantur esse exempti à decreto Concilij Viennensis: tanquam viri religiosi: eoque nec censendi sunt aboliti per decretum Concilij *Trid.* s. 21. c. 9. quod dicit se insistere prioribus decretis Conciliorum, atque ita Ordo cum suo instituto, & priuilegijs, confirmatus est à diuersis Pontificibus hoc Concilium secutis. & tamen hi religiosi non pro suo tantum victu, & amictu; sed & pro captiuus quaestuationem faciunt, ac stipem quaerunt.

RESPONSVM. III.

De subiectione ordinaria parochorum regularium.

Apostolicum munus seu Episcopale potissimum elucet in prædicatione, ac functione pastoralis: adeoque subsidiariorum parochorum assumptione, & missione; & proinde missorum reuocatione. *eius qui populum regit*, inquit *c. 1. X. de capell. monach. ex solius Episcopi arbitrio tam ordinatio, quam depositio, & totius vite pendeat conuersatio. consonat c. in Lateranensi. X. de præb. vbi Innocentius III. statuit, quatenus regulares in ecclesijs, quæ ad ipsos pleno iure non pertinent, iuxta eiusdem Concilij (Lateranensis) statuta, Episcopis instituendos presbyteros repræsentent, ut illis de plebis cura respondeant; ipsis verò pro rebus temporalibus rationem exhibeant competentem: institutos verò remouere non audeant, Episcopis inconsultis. consonat iterum c. vii. de capell. monach. in 6. c. cum plantare. §. in ecclesijs. X. de priuileg. 3. X. de off. vic.*

Perperam credunt aliqui huiusmodi verbis, quæ & in priuilegijs eorum referuntur, facultatem talem concedi prælatis regularibus, ut ad eos solos spectet cura temporalium parochialium ecclesiarum, seu beneficiorum, quæ illis incorporata sunt. Siquidem ea verba, *de temporalibus respondere*, non eò pertinent, ut soluant regulas ecclesiasticæ disciplinæ: sed iuris communis ea sunt, & vniuersalia in regularibus, & sæcularibus præsentatis. *d. c. in Lateranensi. X. de præb. c. sane. & seqq. 16. q. 1. c. cum & plantare. §. in ecclesijs. X. de priuileg. vbi, nisi pleno iure concessæ sint illis ecclesiæ, institutio & destitutio, & cura plebis Episcopis tribuitur: & de excessu reprehenduntur secus attentantes: de temporalibus etiam ratio prælatis competens reddenda dicitur.*

Quæ autem illa sit, non ibi refertur, sed plenius in gloss. *in d. c. sane. in verb. temporalibus*, vbi quæritur in quo debeat eis responderi de temporalibus? & ait, utique ut censum possint exigere: sed antiquitus impositum non augere, ut *in c. prohibemus. X. de cens. idemque est in clem. vii. de supplend. negl. prælat. §. eadem. vbi iubentur Episcopi ne permittant etiam exemptos ecclesias, administrationes, beneficia applicare mensis suis: penitusque, inquit, nouis ne eis imponant, aut veteres augeant, siue quæ ipsi de nouo impositæ siue antea soluantur, eisdem regular. n. 46. in fin. & in *Consult. can. de insti. cons. 1.* ita ut hæc verba nihil ad hoc faciant, ut omnis cura & potestas in temporalibus ad prælatos regulares pertineat. cum præcitata iuris loca, quæ idem habent, etiam obtineant cum præsentati à regularibus sæculares instituuntur: & illi tamen votum paupertatis non habeant, & rationem reddere aliam non teneantur; quàm ut portionem suam, censumue prælati habeant.*

Quare

1.
Episcopale
munus
prædicationis,
missio, in-
stitutio,
destitutio
parochorum.

2.
Etiam re-
gularium,
qui quali-
ter præla-
tis reg. res-
pondeant
de tempo-
ralibus?